

KRONDYR OG DÅDYR

BIOLOGISKE TILPASNINGER & ROLLE I NATUREN

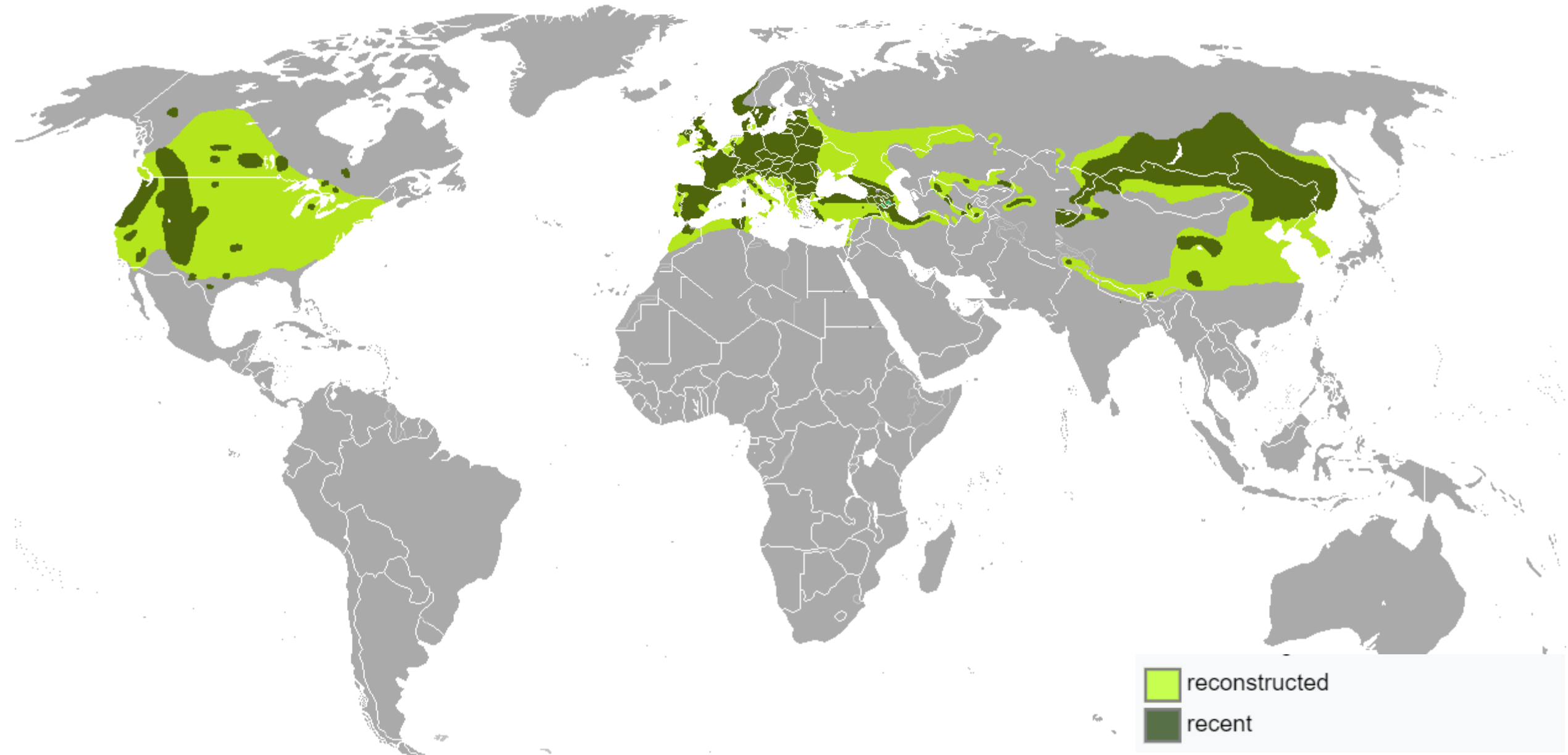

Karakteristika	Krondyr	Dådyr	rådyr
Vægt (F/M)	90 / 150	45 / 90	20 / 30
Normal alder for første parring (F/M)	1-2 / 7-9	1-2 / 7-9	1/3
Social organisering	rudler	rudler	solitær/smågrupper
Parringsystem	Polygyn:"lek"	Polygyn:"lek"	territorial
Årlig arealbrug (km ²)	20 / 50+	2 / 10	0,3 / 0,5
Kuldstørrelse	1	1	2-3
Maksimal vækstrate	~ 21%	~ 21%	~ 35%
habitat	steppe til skov	Åben skov	skov
Føde	Græs m.v.	Græs m.v.	Skud, blade,
Fordøjelsesstrategi	Drøvtygger	Drøvtygger	Drøvtygger
Bestandsregulerende mekanismer	Rovdyr/sult	Rovdyr/sult	Rovdyr/sulyt/territorialitet
Historie i Danmark	8000 f.v.t.	~ 1200 (udsat)	6000 f.v.t.

KRONDYR + SØSTERARTER

Kilde: Wikipedia

KRO

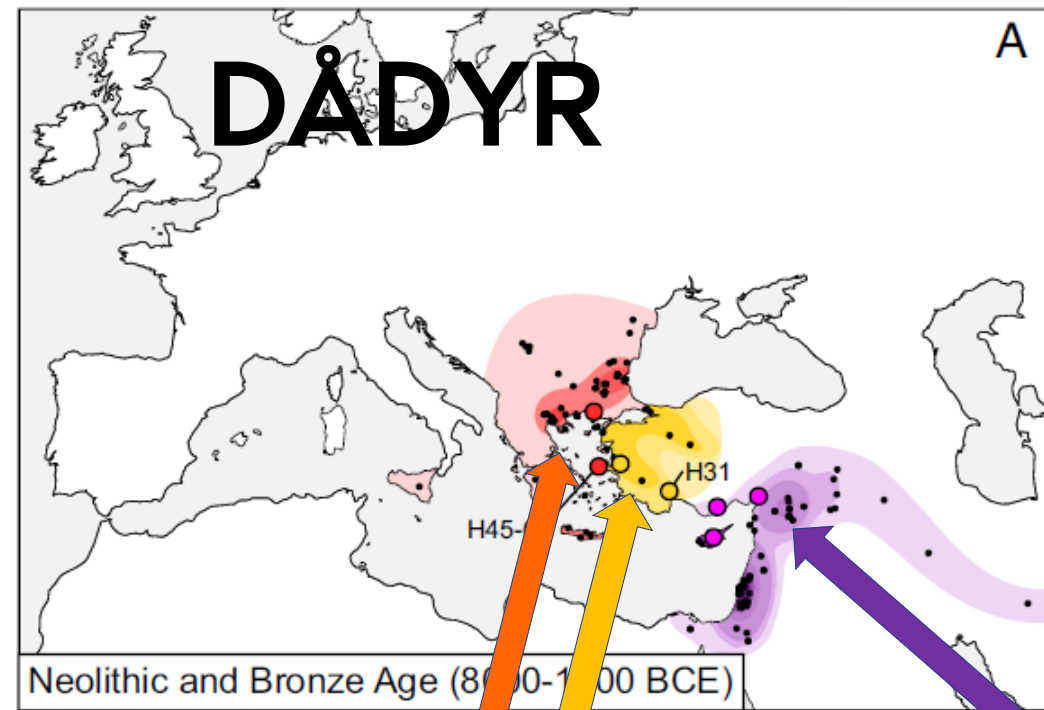
An adult male hangul (left) and a herd of hangul including collared individuals (right) in Dachigam National Park. Photos: Dhritiman Mukherjee (left) and Nazir Ahmad (right).

DÅDYR

DÅDYR

A

Europæisk dådyr
(*Dama dama*)

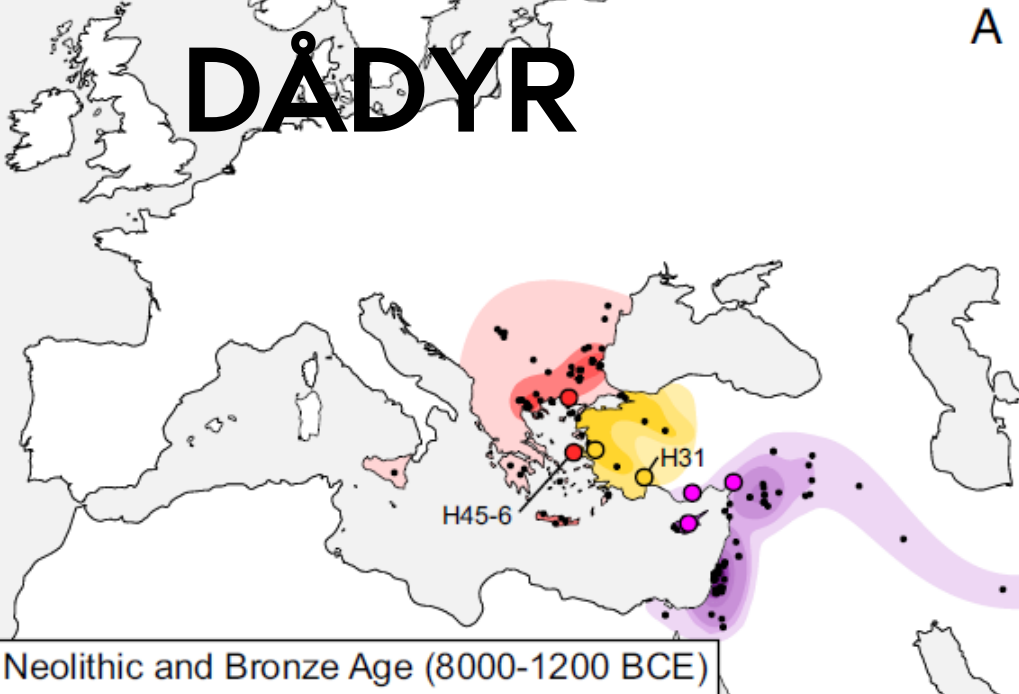

Persisk dådyr
(*Dama mesopotamica*)

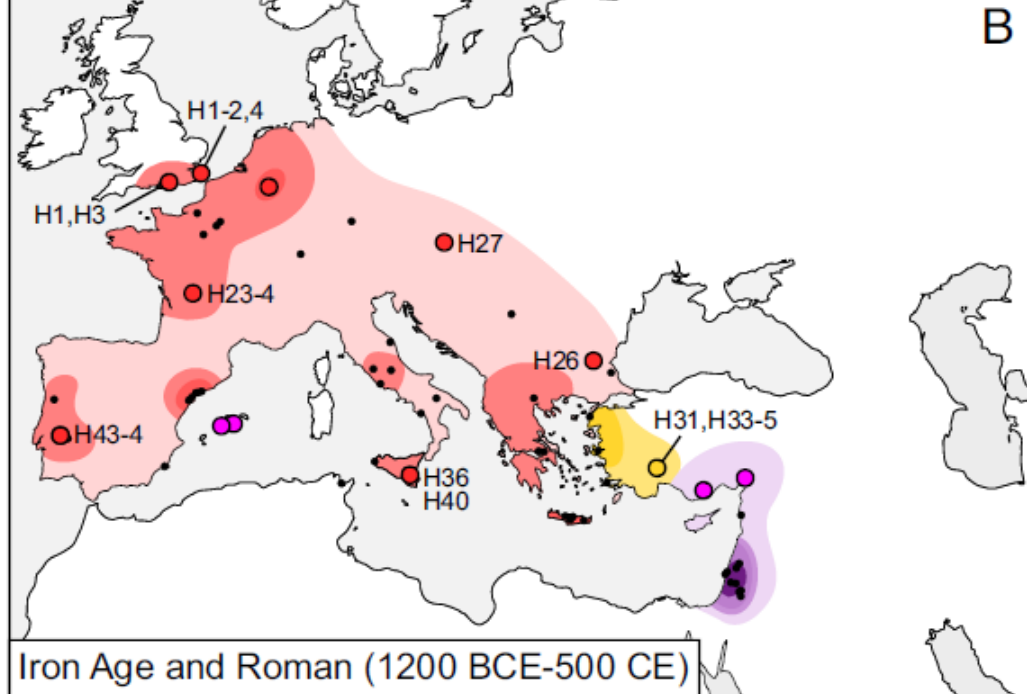

DÅDYR

A

B

Neolithic and Bronze Age (8000-1200 BCE)

Iron Age and Roman (1200 BCE-500 CE)

Europæisk dådyr
(*Dama dama*)

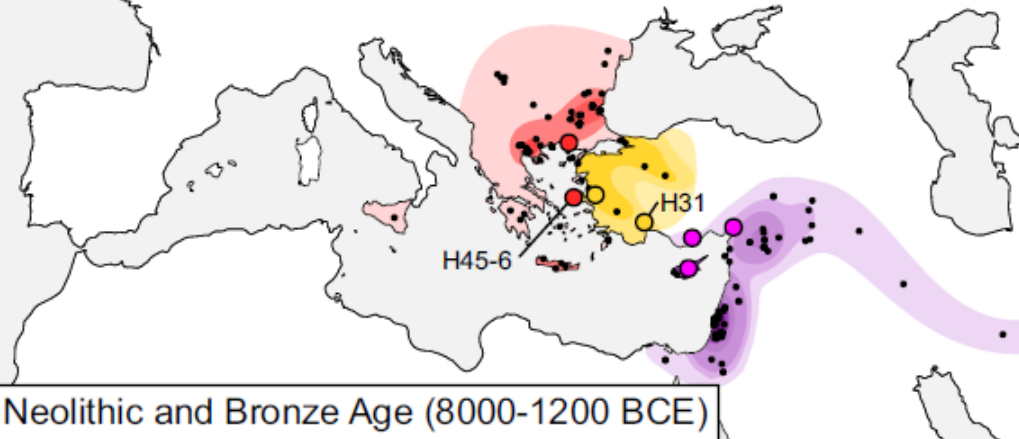

Persisk dådyr
(*Dama mesopotamica*)

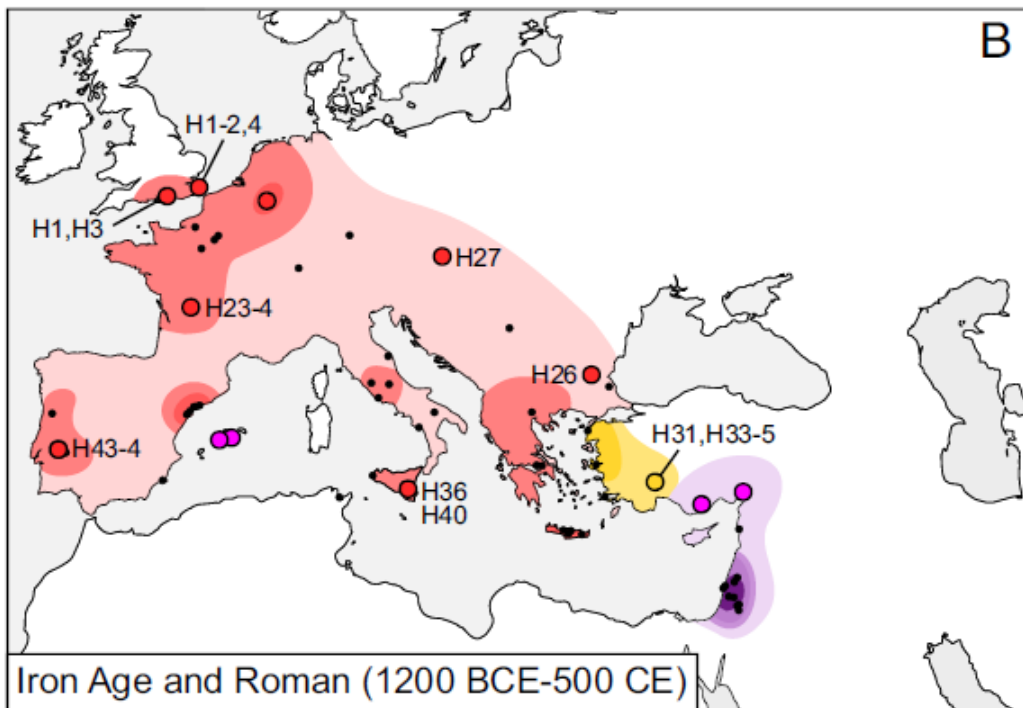

DÅDYR

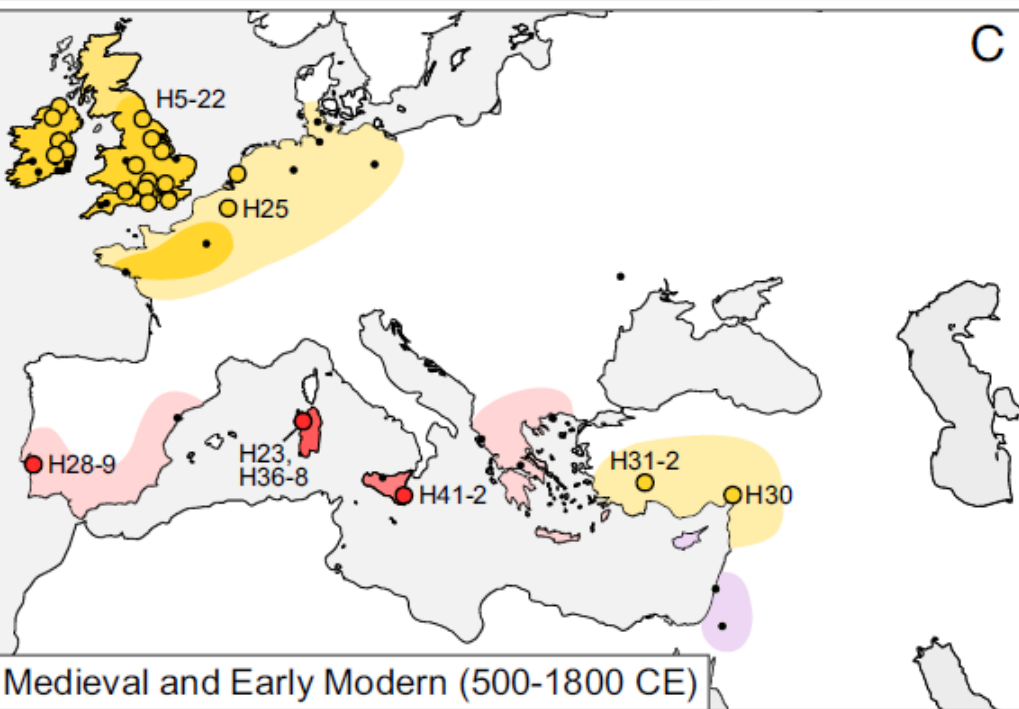
A

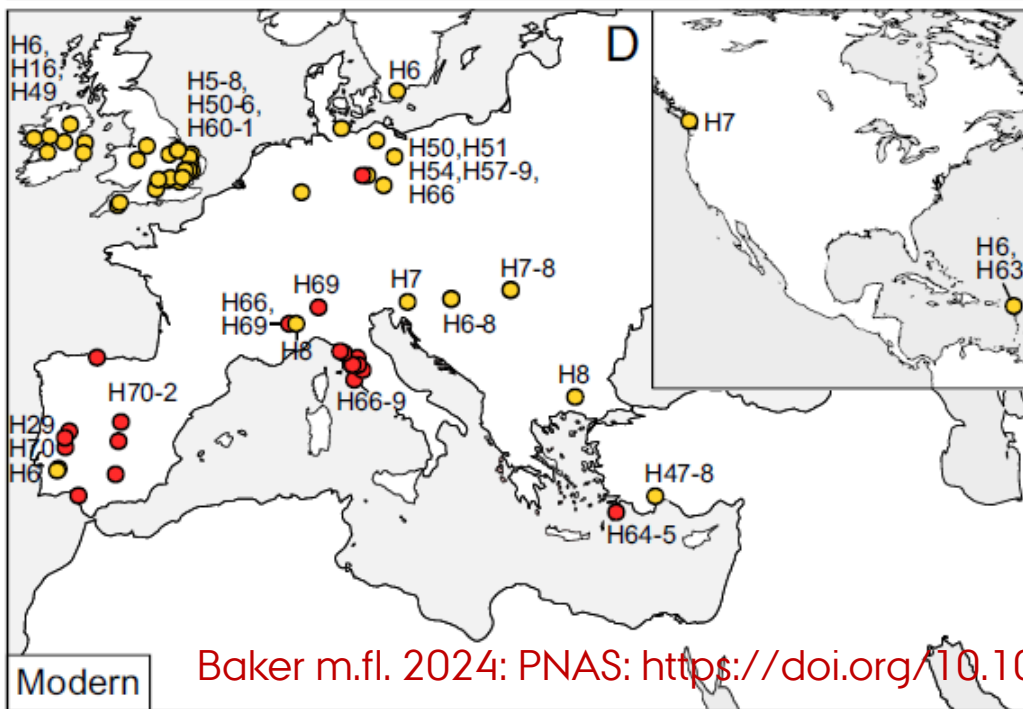
B

C

D

LIVSHISTORIEBIOLOGI

Hunner parringsklare som 1-årige: Optimere antal reproduktionsår (10 år med 1 kalv..)

Handyr topper først som 7-9-årige: Optimere dominans (1 år med 10 kalve ..)

”NATURLIG” DØDELIGHEDSPROFIL:

- Meget høj 1-års-dødelighed
- Lav 2-10 års-dødelighed
- Øgene fra 10. leveår (alderdom, tandlid)
- Samme eller marginalt højere dødelighed for handyr som for hundyr

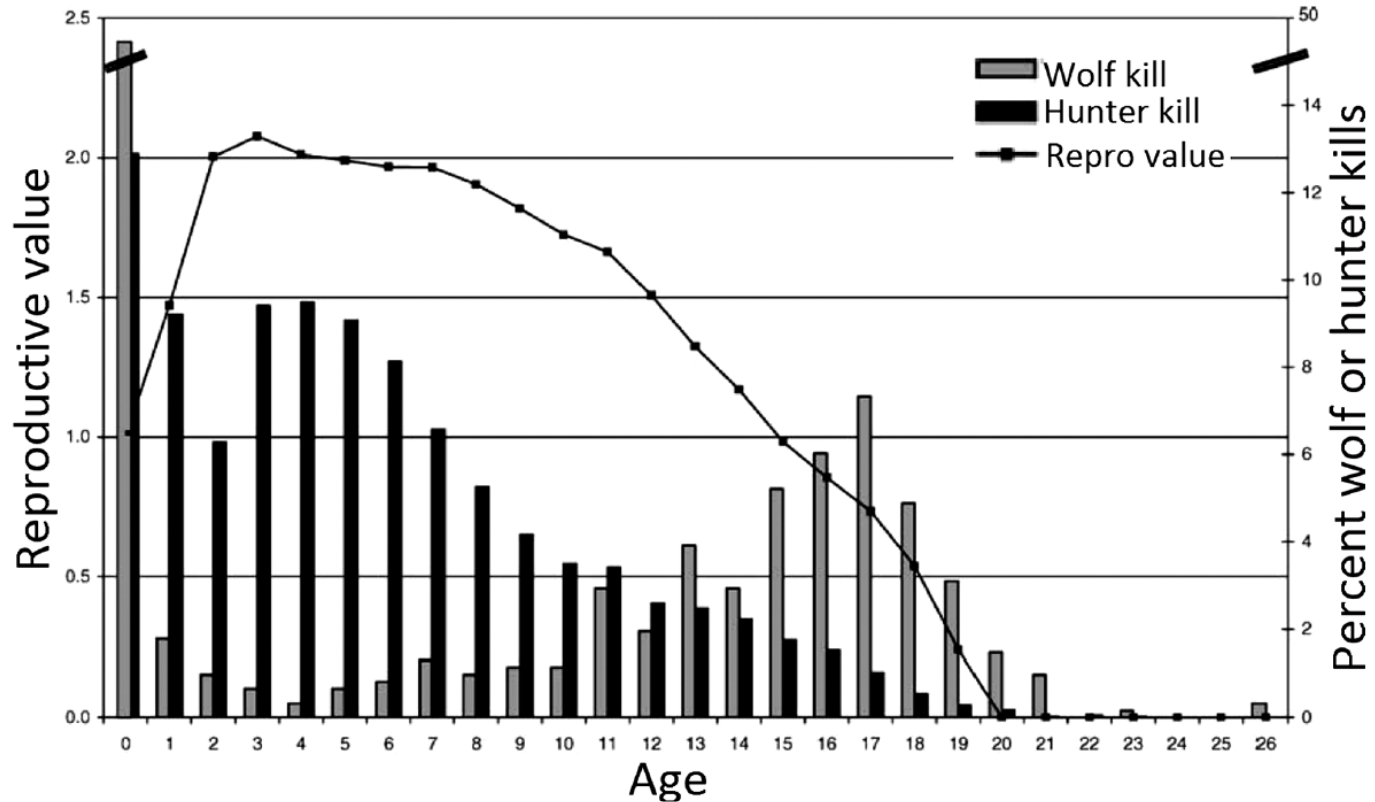

Fig. 3.—Age distributions of female elk (*Cervus elaphus*) killed by hunters versus wolves (*Canis lupus*), 1995–2001. Elk calves killed by wolves is 49% of the total. The line is the reproductive value for females of each age class (adapted from [Wright et al. 2006](#)).

BESTANDSREGULERING

Føde (især græs) kan ikke forsvares
→ "scrample competition"

- For lidt føde: Flyt!
- Fjender i farvandet: flyt!
- Sikkerhed i antal: rudler

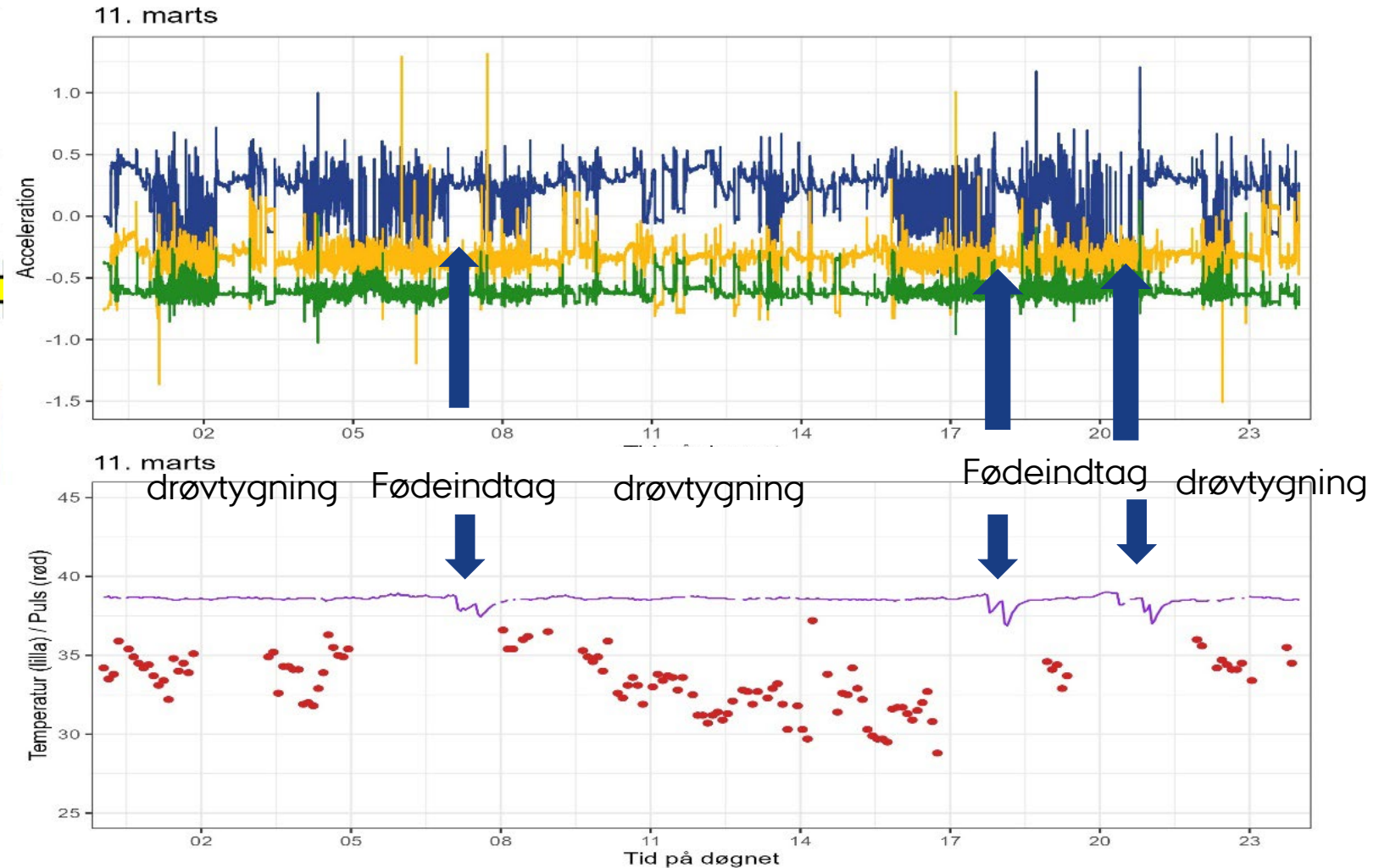
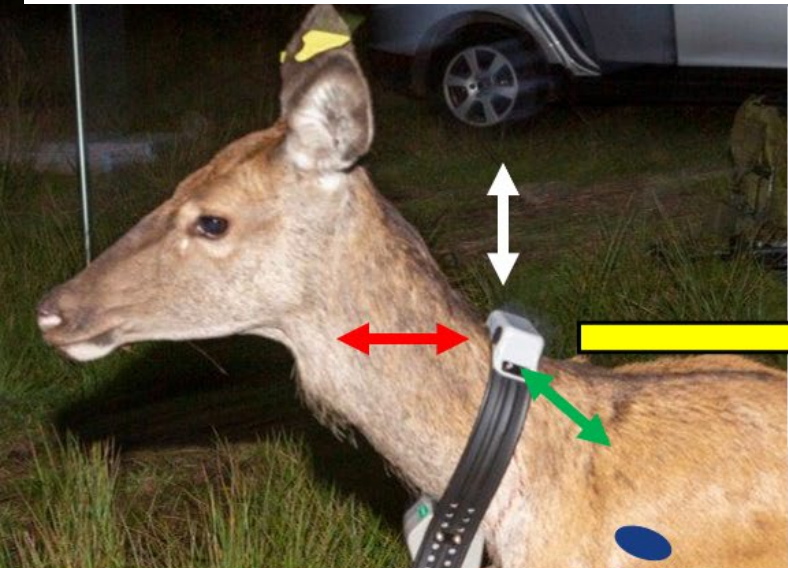
Bestandsregulerende mekanismer:

- Føde
- Rovdyr
- Plads!

FØDE OG ENERGETIK

Drøvtyggere: mikrobefarm som skal fodres flere gange i døgnet. Mikrobeflora tilpasset fødetype.

ROLLE I NATUREN ("ØKOSYSTEMFUNKTION")

- Græsning:
- 'Browsing':
- Gødning:
- Kadavere:
- Frøspredning:

PERSPEKTIVER FOR DANSK FORVALTNING

Forvaltning af hjortevildt som del af økosystemet ensbetydende med :

- Plads og mobilitet (individer + bestande):
 - Bestands-/forvaltningskala: Hundredvis af kvadratkilometer
- Naturlige habitater og fødekilder – som påvirkes af græsning og bid
- U-formet dødelighed og rigelig andel af gamle handyr
 - Naturlig/jagtlig dødelighed rammer kalve og gamle dyr
 - Marginalt højere dødelighed for handyr end for hundyr

Begge arter er tilpasningsdygtige ..

- Kan leve under diverse farm-betingelser
- Naturlig adfærd og økosystem-funktion vil da ophøre
- Og over generationer vil selektion ændre arternes oprindelige egenskaber

